

УДК 796.417

В.М. Марчук, Д.В. Марчук

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ ЗІ СПОРТИВНОЇ АКРОБАТИКИ

У статті розглядаються основні питання організації проведення змагань зі спортивної акробатики. Наведені відомості про етапи організації, програму змагань, церемонії відкриття, нагородження, закриття змагань.

Ключові слова: акробатика, змагання, етапи, положення.

Постановка проблеми. Спорт є однією з важливих складових життя будь-якої сучасної держави. Досягнення в галузі спорту не лише піднімають престиж України, приносять прибуток спортсменам та федераціям, створюють додаткові робочі місця, але і пропагують здоровий спосіб життя [1, 6]. Основним елементом спорту є змагальна діяльність.

Змагання зі спортивної акробатики спрямовані на виявлення кращих учасників, на досягнення високого результату і є перевіркою фізичної, техніко-тактичної, психологічної, морально-вольової підготовленості спортсменів у конкретних умовах [3].

Опанування знань з організації та проведення спортивних змагань зі спортивної акробатики є важливим елементом сучасної освіти для спеціалістів у сфері фізичної культури. Святкове видовище, наявність глядачів, майстерність спортсменів надовго залишаються у пам'яті учасників та вболівальників, що сприяє залучення молоді до занять фізичною культурою.

Виклад основного матеріалу. Спортивна акробатика – це вид спорту, змагання у виконанні комплексів спеціальних фізичних вправ (стрибкових, силових, вільних та інших), пов'язаних з обертанням тіла з опорою і без опори, та збереженням рівноваги (балансування) [4, 7].

Змагання зі спортивної акробатики проводяться з 5 видів: жіночі пари; чоловічі вправи; змішані пари; жіночі групи; чоловічі групи [4].

Спортивні змагання зі спортивної акробатики – складова єдиного навчально-педагогічного процесу, спрямованого на виховання здорової, сильної і вольової людини.

Залежно від мети, завдань, форм організації, складу учасників спортивні змагання поділяються на різні види. Виділяють підготовчі, контрольні, модельні, відбіркові та основні змагання [3].

Основні:

- календарні, які входять до єдиного календарного плану спортивних заходів і проводяться згідно затвердженого положення;
- першості (чемпіонати), які проводяться один раз на рік, а переможцю присвоюється звання чемпіона;
- змагання на кубок (при послідовному відборі кращих команд виявляється володар Кубка у порівняно короткі терміни);
- відбіркові (турніри претендентів) для виявлення найсильніших команд-учасників наступного етапу змагань;

2. допоміжні:

- контрольні (перевірка готовності до основних змагань);
- показові (популяризація виду спорту);
- товариські (перевірка підготовленості у навчально-тренувальному процесі);
- скорочені (бліц-турніри) і можуть плануватися на вихідні дні, відкриття чи закриття сезону.

За умовам заліку змагання можуть бути: особистими і командними. В особистих змаганнях визначаються лише результати і місця кожного учасника. У командних — виявляються найсильніші команди; особисті результати учасників враховуються лише для присудження відповідного розряду.

Суб'єктами спортивного змагання є: організатори; організаційний комітет; учасники та їх організації; головна суддівська колегія; спонсори; представники інформаційних джерел; обслуговуючий персонал; уболівальники.

Алгоритм проведення спортивних змагань зі спортивної акробатики включає три блоки: організаційне, фінансове та інформаційне забезпечення [2].

Організаційне забезпечення включає вибір бази, місце змагань, забезпечення суддівського та спортивного обладнання, розміщення учасників, гостей, уболівальників, забезпечення харчуванням, водою, транспортом, тощо.

Фінансове забезпечення включає складання кошторису проведення заходу, надання бюджетного субсидування, пошук спонсорів, меценатів, виготовлення спортивної атрибутики, оплата оренди, виготовлення спортивної атрибутики, додаткової діяльності робітників.

Інформаційне забезпечення полягає в підготовці наказів, розпоряджень, плану підготовки, положення про змагання, сценарію, забезпечення рекламою, організація нагородження, фото-відео зйомки.

Спеціалісти рекомендують виділяти три етапи, які пов'язані з алгоритмом організації проведення спортивних заходів [1, 2, 5, 7].

У рамках кожного періоду організації спортивних заходів ви-суюються свої цілі й завдання, розробляються плани їх досягнення, створюються органи управління, які реалізують створення необхідних документів.

Перший етап організації спортивного заходу – період підго-товки до проведення змагань зі спортивної акробатики, який включає складання сценарію, створення організаційного комітету, визначення осіб, що будуть виконувати його завдання, підбір музичного супро-вodu, оформлення залу, підготовка спортивної форми, емблем, запрошень, тощо.

Для кращої організації спортивних змагань зі спортивної акро-батики розробляється план заходу. План передбачає конкретизацію змі-сту роботи, термін виконання і відповідального виконавця.

У плані бажано передбачити наступні питання [1, 5].

1. Розробка положення про спортивно-масовий захід та кошто-рису витрат.

Умови проведення змагань і програма визначаються положен-ням, що розробляється організацією, яка проводить змагання, і розси-лається колективам. Положення складається за такою схемою [6, 7]:

Мета і задачі. Основні задачі змагань звичайно полягають в по-пуляризації даного виду спорту, виявленні найсильніших спортсменів і колективів, підведенні підсумків навчальної роботи тощо.

Місце і терміни проведення. Вказується спортивна база, на якій будуть проходити змагання, і дата проведення.

Керівництво змаганням. Визначаються організації, яким дору-чене проведення змагання і приймання учасників, повідомляється ор-ганізація, що призначає суддівську колегію

Учасники змагань. Встановлюється, які організації і окремі учасники можуть бути допущені до даних змагань. Визначаються віко-ві групи, розрядні вимоги, чисельний склад учасників, тренерів, суддів тощо.

Програма змагань. Вказуються розряди, по яким будуть прохо-дити змагання, а також програма.

Умови особистої і командної першості. Точно встановлюються умови заліку — кількість залікованих учасників, розрядний коефіцієнт, можливість ділення місць тощо.

Нагородження переможців. У положенні вказується, чим наго-роджуються команди і окремі учасники; визначаються умови нагоро-дження тренерів.

Порядок і термін подання заявок. Встановлюється термін по-дання попередніх заявок. Вказується документи, що подаються в день приїзду до мандатної комісії.

2. Розробка сценарію (постановочного плану).

Пересування і дії акробатів, суддів і інших осіб повинні відбуватися в відповідності із заздалегідь наміченим церемоніалом. Для чіткого і урочистого проведення змагань розробляється постановочний план, в якому вказується: коли і що роблять діючі особи, який музичний супровід, що говорить диктор тощо.

Основні розділи плану:

- урочисте відкриття (парад, вітання і підйом прапора);
- вихід учасників і суддів до місць змагань, представлення учасників і суддів;
- початок і закінчення розминки, порядок виклику учасників для виконання вправ;
- нагородження переможців;
- закриття змагань — опускання прапора і вихід із залу.

3. Підбір, затвердження, інструктаж безпосередніх організаторів, технічних керівників, суддів.

Суддівська колегія. Організація, що проводить змагання, повинна заздалегідь запросити суддівську колегію, причому не тільки суддів, що оцінюють вправи, але і суддів на лінії, секундометристів, суддів при учасниках, суддів-інформаторів — дикторів і секретарів.

Технічний персонал. Для проведення змагань необхідний технічний персонал: комендант змагань, оператори для роботи на електронній апаратурі, радисти, телефоністи, слюсарі по установці і ремонту снарядів, робочі, контролери, гардеробники, прибиральниці.

4. Підготовка місць проведення змагань, реклама, оформлення засобами наочної агітації й пропаганди, установка покажчиків, огороження тощо.

Розміщення снарядів, розташування місць для суддів і учасників треба спланувати так, щоб забезпечити безпеку і вигоду для учасників і можливо найкращий показ виконання вправ глядачам.

5. Підготовка устаткування, інвентарю, спорядження (у тому числі суддівського), придбання призів, підготовка грамот, протоколів і т.д.

6. Виготовлення засобів наочної агітації, складання коментарських текстів, підготовка фотовітрин, виставок, афіш, оголошень, бланків «експрес-інформації» і т.д.

7. Організація медичного забезпечення, підбір лікарів, придбання медичних препаратів. Лікар є заступником головного судді по медичній частині.

8. Організація транспортного й побутового обслуговування.

У цьому пункті необхідно передбачити порядок забезпечення

учасників і суддів транспортом, забезпечення питною водою, організацією харчування тощо.

Другий етап організації спортивного заходу – період проведення змагань зі спортивної акробатики, який здійснюється у відповідності до його структури, умовно можна поділити на три частини.

1. Ввідну – у формі параду, церемонії відкриття, що включає представлення команд, або учасників, гостей, суддів тощо.

Не пізніше ніж за годину до початку змагань перевіряється готовність всіх служб: суддів при учасниках, інформаторів і секретаріату, а також технічного персоналу. За 30 хв до початку змагань збираються судді всіх бригад, з'ясовується їх готовність, даються останні вказівки. За 15-20 хв до виходу починається шиккування учасників [1, 5]. Рекомендований порядок побудови учасників відкриття змагань:

- командувач парадом (суддя при учасниках), прапорonoсці з прапорами спортивних клубів і відомств;
- команди-учасниці змагань (спортсмени) в установленому порядку (перед кожною командою несуть таблички з назвою команд (області)).

2. Основну, яка спрямована на вирішення головного завдання, наповнюється руховим змістом, розважальними паузами, поточним підведенням підсумків.

У змаганнях зі спортивної акробатики спортсмени виконують 3 типи акробатичних вправ: балансова, динамічна і комбінована, кожна з власними характеристиками. Змагання проводяться відповідно до таблиць складності правил змагань. Вправи виконуються під музику на гімнастичному помості 12x12 метрів. Вправи починаються зі статичного положення, продовжуються хореографічною композицією й закінчуються статичним положенням [4].

3. Заключну, що завершується церемонією нагородження переможців, призерів, номінантів, вшануванням переможців, закриттям свята. Для проведення церемонії нагородження створюється спеціальна група, яка визначається оргкомітетом або головною суддівською комісією змагань. Після церемонії нагородження за погодженням з оргкомітетом повноважного організатора можуть тривати пропагандистські заходи: фотографування переможців змагань, прес конференції, інтерв'ю і т. д.

Третій етап організації спортивного заходу – завершення спортивних змагань, який передбачає аналіз проведення змагання, висвітлення ходу та результатів на стендах, у засобах масової інформації, заохочення організаторів.

Період завершення спортивного змагання включає в себе таку інформацію [2].

1. Інформація на сайті про результати змагання – технічні результати змагань, інформація про учасників змагання, переможців, календар найближчих змагань.

2. Інформація для ЗМІ – підсумкові протоколи змагань, інформація про заключні прес-Конференції.

3. Підсумкова інформація для учасників змагань, керівників команд, тренерів – підсумкові протоколи.

4. Інформація для спонсорів – звіт про змагання, фінансовий звіт, листи подяки.

5. Інформація для вищестоящої федерації – звітні дані про проведення спортивного змагання.

6. Інформація провідної організації – звіти про проведення змагання: загальний і фінансовий звіти.

Висновки. Динамізм і краса вправ спортивної акробатики приваблює все більше глядачів. Популяризація цього виду спорту залежить від якості організації проведення спортивного заходу.

Сьогодні виділяють три етапи, пов'язані з організацією проведення спортивного змагання: період підготовки до проведення спортивного змагання; період проведення спортивного змагання; період завершення спортивного змагання.

Список використаних джерел:

1. Васин В. А. Спортивные организации и проведение соревнований // Теория и практика физ. культуры. — 1999. — № 9. — С. 28–30.
2. Кашуба В. О. Застосування сучасних інформаційних технологій у період проведення та завершення спортивних змагань / В. Кашуба, Ю. Юхно, І. Хмельницька // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : збірник наукових праць. — 2012. — № 1. — С. 119–126.
3. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения / Платонов В. Н. — Киев : Олимпийская лит., 2004. — 808 с.
4. Свод правил для спортивной акробатике / Международная федерация гимнастики. — Выпуск 2017–2020 — 72 с.
5. Филиппов С. С. Информационное обеспечение управления спортивным соревнованием / С. С. Филиппов, В. В. Ермилова // Журнал “Ученые записки университета имени П. Ф. Лесгафта”. — 2009. — 2 (48). — С. 83–87.
6. Худолій О.М.. Суддівство змагань зі спортивної гімнастики // ТМФВ. — 2007. — № 6 — С.19–32
7. Худолій О.М. Основи методики викладання гімнастики: Навч. по-

сібник / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. — Т. 2. — Х.: Фірма «Консум», 1998. — С. 97—150.

The article examines the main issues of the organization of the competition in sports acrobatics. Information on stages of organization, program events, opening ceremony, awarding and closing ceremony.

Keywords: acrobatics, competition, stages, situation.

Отримано 27.04.17

УДК 378.013.3-051:615.83:364.786:616.831-053.5

В. М. Мисів, Ю.В. Юрчишин

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДО СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ШКОЛЯРІВ З ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ

Експериментальним шляхом встановлено ефективність системи підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до соціальної адаптації школярів з церебральним паралічем. Уточнено компоненти (мотиваційний, змістовий, процесуальний) та критерії розробленої системи. Обґрунтовано педагогічні умови реалізації вказаної системи в навчальному процесі вищого навчального закладу, націленість майбутніх фахівців з фізичної реабілітації на самооцінку результатів вибору важелів забезпечення соціальної адаптації школярів з церебральним паралічем та співставлення з експериментальною оцінкою. Найнижчими результатами відзначався діяльнісний компонент готовності студентів, що свідчить про необхідність упровадження додаткових засобів і методів їх підготовки до досліджуваної діяльності.

Ключові слова: система підготовки, спецкурс, соціальна адаптація, школярі з церебральним паралічем, формувальний експеримент, майбутні фахівці з фізичної реабілітації.

Постановка проблеми, аналіз останніх досліджень і публікацій. Результати, отримані нами на попередньому етапі досліджен-